

Olsztyn, 7 listopada 2025 r.

PS-VI.431.3.20.2025.IG

Szanowna Pani
Aneta Markowska
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
ul. Bałtycka 65
10-175 Olsztyn

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, ul. Bałtycka 65, 10-75 Olsztyn. W okresie objętym kontrolą do 31 stycznia 2024 r. na stanowisku dyrektora PCPR zatrudniony był pan Arkadiusz Paturej, w wymiarze 1 etatu, który z powodu usprawiedliwionej nieobecności w pracy nie wykonywał swoich obowiązków od dnia 18 października 2023 r. Od tego dnia, oraz w okresie prowadzenia kontroli na podstawie pełnomocnictw oraz upoważnień Zarządu Powiatu Olsztyńskiego, PCPR w Olsztynie kierowała pani Aneta Markowska, zatrudniona w wymiarze 1 etatu, która z dniem 19 lutego 2024 r. objęła stanowisko Dyrektora PCPR.

Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, w składzie:

Wioletta Sinkiewicz – główny specjalista, legitymacja służbowa nr 70/2023, wydana przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego, oraz

Iwona Gnidzińska – główny specjalista, kierująca zespołem inspektorów, legitymacja służbowa nr 57/2024, wydana przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego,

na podstawie pisemnego, imiennego upoważnienia do kontroli nr WK-I.0030.891.2025 z 2 października 2025 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

Termin kontroli: Kontrolę rozpoczęto w dniu 13 października 2025 r. i zakończono w dniu 17 października 2025 r. Kontrola została odnotowana w książce kontroli Jednostki kontrolowanej pod pozycją nr 13 w 2025 roku.

Zakres kontroli:

- przedmiot kontroli: Realizacja zadań powiatu w zakresie usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej;
- okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2024 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 oraz art. 197b ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz.U. z 2025 poz. 49) – dalej jako ustawa wrispz, w związku z zapisami art. 180 pkt. 3, art. 182 ust. 1 oraz art. 140-153 ustawy wrispz, oraz zapisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz.U. 2024 r. poz. 572 ze zm.) – dalej jako Kpa.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Jednostki kontrolowanej w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z uchybieniami**.

USTALENIA KONTROLI

W treści ustaleń zawartych w wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

- 1) PCPR/ Centrum/ Jednostka – co oznacza: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie,
- 2) Dyrektor – co oznacza: Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, panią Anetę Markowską,
- 3) poprzedni Dyrektor – co oznacza: poprzedniego Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, pana Arkadiusza Patureja,
- 4) Regulamin – co oznacza: Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie,
- 5) Powiat – co oznacza: Powiat Olsztyński,
- 6) Wykaz 1 / Wykaz osób – co oznacza: wykaz osób będących w procesie usamodzielnienia w badanym okresie, opuszczających formę rodzinnej pieczy zastępczej sporządzony przez kontrolowaną Jednostkę,
- 7) Wykaz 2 / Wykaz osób – co oznacza: wykaz osób, będących w procesie usamodzielnienia w badanym okresie, opuszczających formę instytucjonalnej pieczy zastępczej, sporządzony przez kontrolowaną Jednostkę,
- 8) osoba usamodzielniana/ wychowanek – co oznacza: osobę opuszczającą po osiągnięciu pełnoletności rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka bądź placówkę opiekuńczo-wychowawczą, o której mowa w art. 140 ustawy wrispz,
- 9) IPU/ program – co oznacza: indywidualny program usamodzielnienia, o którym mowa w art. 145 ustawy wrispz,
- 10) opiekun – co oznacza: opiekuna usamodzielnienia, o którym mowa w art. 145 ust. 2 i 3 ustawy wrispz,
- 11) Koordynator – co oznacza: koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, o którym mowa w art. 77 ustawy wrispz.

Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o analizę prowadzonej w Jednostce dokumentacji (w tym dokumentów powstałych przed 1 stycznia 2024 r., a mających wpływ na działalność PCPR w zakresie objętym kontrolą) oraz informacje i wyjaśnienia przekazane przez Dyrektora Centrum.

1. Dokumenty organizacyjne kontrolowanej Jednostki i organizacja pracy w zakresie realizacji zadań związanych z usamodzielnianiem wychowanków pieczy zastępczej

W okresie podlegającym kontroli Jednostka działała na podstawie:

- Statutu Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, przyjętego Uchwałą Nr XXVII/354/2006 Rady Powiatu w Olsztynie z dnia 28 czerwca 2006 roku **/akta kontroli str. 1-7/**,
- Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, przyjętego Uchwałą Nr 258/2/2023 Zarządu Powiatu w Olsztynie z dnia 17 października 2023 r. **/akta kontroli str. 8-73/**.

Z Regulaminu wynika, że Centrum realizuje zadania Powiatu Olsztyńskiego z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych oraz określone w innych przepisach.

W § 9 ust. 6 Regulaminu określono zakres zadań własnych Powiatu przewidzianych przez ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do których należy m.in.:

- organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia, w tym prowadzenie mieszkań usamodzielnienia,
- finansowanie pomocy osobom usamodzielnianym, opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne.

Kontrolujący zwracają uwagę, aby przy najbliższych zmianach do Regulaminu wprowadzić nazewnictwo mieszkań usamodzielnienia, zgodnie z brzmieniem aktualnych przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Jedną z komórek organizacyjnych PCPR jest Zespół Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Wspiera on proces usamodzielnienia wychowanków oraz kompletuje i prowadzi dokumentację osób usamodzielnianych. W Centrum wyodrębniono również Zespół Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej, do którego zadań należy min. podejmowanie działań przygotowujących wychowanków do samodzielnego życia. § 51 Regulaminu w całości odnosi się do usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej. W § 52 Regulaminu wyodrębniono Zespół Świadczeń i Sprawozdawczości, do jego zadań należy min. przygotowanie decyzji administracyjnych w zakresie pomocy na usamodzielnienie, pomocy na kontynuowanie nauki, pomocy na zagospodarowanie, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych.

Ustalono, iż w okresie podlegającym kontroli nie obowiązywało żadne wewnętrzne zarządzenie regulujące kwestię usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej. Zgodnie z przedłożoną informacją, stanowiącą **akta kontroli str. 74-80** wynika, że zadania dotyczące usamodzielnienia wychowanków realizują pracownicy wchodzący w skład 4 zespołów, tj: Zespołu Rodzinnej Pieczy Zastępczej, Zespołu Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej, Zespołu ds. Wsparcia i Poradnictwa Specjalistycznego, Zespołu Świadczeń i Sprawozdawczości.

1) W skład Zespołu Rodzinnej Pieczy Zastępczej wchodzi: kierownik Zespołu Rodzinnej Pieczy Zastępczej, 2 starszych specjalistów pracy z rodziną, 1 specjalista pracy z rodziną, 5 starszych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, 5 młodszych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej,

2) W skład Zespołu Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej wchodzi Zastępca Dyrektora PCPR w Olsztynie, 13 starszych wychowawców (w tym 3 liderów), 2 wychowawców (w tym 1 lider), 12 młodszych wychowawców,

3) W skład Zespołu ds. Wsparcia i Poradnictwa Specjalistycznego wchodzi kierownik Zespołu ds. Wsparcia i Poradnictwa Specjalistycznego, 1 starszy specjalista pracy z rodziną i 1 specjalista pracy z rodziną,

4) W skład Zespołu Świadczeń i Sprawozdawczości wchodzi 2 specjalistów pracy socjalnej.

Stałą i bezpośrednią pracę z wychowankiem, po opuszczeniu pieczy zastępczej, realizuje dwóch specjalistów w Zespole ds. Wsparcia i Poradnictwa Specjalistycznego.

2. Usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej w Powiecie Olsztyńskim w badanym okresie

Z Wykazu osób, stanowiącego **akta kontroli str. 81-89** wynika, że w badanym okresie w procesie usamodzielnienia było 103 wychowanków. Spośród osób usamodzielnianych:

- 31 – opuściło rodziny zastępcze spokrewnione,
- 3 – opuściło rodzinę zastępczą zawodową,
- 23 – opuściło rodzinę zastępczą niezawodową,
- 8 – opuściło rodzinne domy dziecka
- 38 – opuściło placówki opiekuńczo-wychowawcze.

Spośród 103 usamodzielnianych wychowanków:

- 68 przyznano pomoc na kontynuowanie nauki,
- 44 przyznano pomoc na usamodzielnienie,
- 46 przyznano pomoc na zagospodarowanie, w tym 8 otrzymało pomoc na terenie innego powiatu,
- 16 udzielono pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, tzn. zamieszkanie w mieszkaniu usamodzielnienia,
- 1 udzielono pomoc prawną,
- 4 udzielono pomocy psychologicznej.
- Żaden z wychowanków nie otrzymał pomocy w uzyskaniu zatrudnienia, ponieważ żaden z wychowanków nie wnioskował o takie wsparcie.

Wybrani przez wychowanków opiekunowie usamodzielnienia to:

- w 53 przypadkach – osoby tworzące rodzinę zastępczą,
- w 2 przypadkach – pracownik PCPR,
- w 32 przypadkach – pracownik placówki opiekuńczo-wychowawczej,
- w 2 przypadkach - rodzeństwo
- w 14 przypadkach – inne osoby (wujek, ciocia, osoba obca, dziadek, babcia, partner).

Dyrektor, zapytany w jaki sposób wychowankowie informowani są o tym jak wygląda proces usamodzielnienia, odpowiedział: „(...)W przypadku podjęcia przez wychowanka rodzinnej pieczy zastępczej decyzji o opuszczeniu dotychczasowej formy pieczy, pracownik Zespołu Rodzinnej Pieczy Zastępczej koordynuje spotkanie wychowanka, opiekuna usamodzielnienia z pracownikami Zespołu ds. Wsparcia i poradnictwa specjalistycznego w siedzibie tutejszego Centrum celem złożenia pisemnego wniosku o udzielenie dalszych form pomocy wynikających z procesu usamodzielnienia. Sytuacja analogiczna jest w przypadku usamodzielnienia wychowanków z instytucjonalnej pieczy zastępczej. W placówkach opiekuńczo-wychowawczych o procesie usamodzielnienia i związanych z tym procedurach, obowiązkach i przysługujących świadczeniach wychowankowie dowiadują się od wychowawcy sprawującego indywidualną opiekę oraz lidera Domu. Wychowawca indywidualny ściśle współpracuje z wychowankiem przy wyborze opiekuna, w trakcie przygotowania do złożenia Indywidualnego Programu Usamodzielnienia, przy spisywaniu z nim dokumentacji czy składaniu wniosków, już po usamodzielnieniu. Pracownicy tut. Centrum odgrywają więc kluczową rolę w procesie usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej. Ich zadania polegają na wspieraniu młodych osób w przejściu z życia w systemie pieczy zastępczej do

samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie. Pełnią rolę informatora i doradcy — wspomagają, informują i wspierają”/akta kontroli str. 75-77/.

Z przedstawionej przez Dyrektora pisemnej informacji wynika, że PCPR wypłaca świadczenia osobom usamodzielnianym w kwotach nie niższych niż wskazanych w Obwieszczeniach, co potwierdziła przedłożona dokumentacja, gdyż Rada Powiatu w Olsztynie nie podejmowała decyzji w sprawie podniesienia wysokości świadczeń, o której mowa w art. 91 w związku z art. 153 ustawy wripsz /akta kontroli str. 77/.

Z informacji otrzymanej od Dyrektora, stanowiącej **akta kontroli str. 78** wynika, że w 2024 r. : na pomoc dla usamodzielnionych wychowanków Powiat wydatkował kwotę 608.998,34 zł., w tym:

- usamodzielnieni wychowankowie opuszczający instytucjonalną pieczę zastępczą otrzymali pomoc w łącznej wysokości - 296.503,14 zł,
- usamodzielnieni wychowankowie opuszczający rodzinną pieczę zastępczą otrzymali pomoc w łącznej wysokości - 312 495,20 zł.

Na rok 2025 zaplanowano środki na realizację zadań z zakresu wsparcia usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej w wysokości 434 396,00 zł z tego dla:

- usamodzielnianych wychowanków opuszczających rodzinną pieczę zastępczą na łączną kwotę 223 946,00 zł,
- usamodzielnianych wychowanków opuszczających instytucjonalną pieczę zastępczą na łączną kwotę 210 450,00 zł

Realizacja zadań w zakresie usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej i formy udzielonego wsparcia

Oceny wykonania przez PCPR zadań w zakresie usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej dokonano w oparciu o analizę dokumentacji 12 wychowanków z Wykazu 1 poz.: 1, 4, 5, 10, 17, 27, 30, 34, 46 oraz z Wykazu 2 poz.: 3, 14, 25, którzy w okresie podlegającym kontroli byli w procesie usamodzielnienia /akta kontroli str. 81-89/.

a) Wskazanie opiekuna usamodzielnienia

Zgodnie z art. 145 ust. 2 ustawy wripsz, osoba usamodzielniana co najmniej rok przed osiągnięciem pełnoletności wskazuje osobę, która podejmuje się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia oraz przedstawia pisemną zgodę tej osoby. Stwierdzono, że wszyscy wychowankowie wskazali opiekunów usamodzielnienia, którzy złożyli pisemne zgody na pełnienie tej funkcji. Co do zasady wychowankowie w terminie wyznaczyli opiekunów usamodzielnienia.

Na podstawie analizy przedłożonej dokumentacji stwierdzono, że osoby wskazane przez wychowanków na opiekunów usamodzielnienia spełniały warunki, o których mowa w art. 145 ust. 3 ustawy wripsz. W każdym przypadku opiekun usamodzielnienia wyrażał pisemną zgodę na pełnienie tej funkcji i uzyskiwał akceptację Dyrektora PCPR lub kierownika właściwego powiatowego centrum pomocy rodzinie.

b) Opracowanie indywidualnego programu usamodzielnienia (IPU)

W myśl art. 145 ust. 4 ustawy wripsz indywidualny program usamodzielnienia jest opracowywany przez osobę usamodzielnianą wspólnie z opiekunem usamodzielnienia co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletności, a następnie jest zatwierdzany

przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie.

Ustalono, że osoby usamodzielniane, których dokumentację analizowano, posiadały IPU **/akta kontroli str. 90-146/**. Programy te były opracowywane przez osobę usamodzielnianą wspólnie z opiekunem usamodzielnienia. Stwierdzono, iż IPU, były sporządzane co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez wychowanków pełnoletności.

W sytuacjach wymagających wprowadzenia zmian, sporządzano *Aktualizacje Indywidualnego Programu Usamodzielnienia*. Zarówno programy jak i aktualizacje zatwierdzane były przez Dyrektora PCPR właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie **/akta kontroli str. 147-154/**.

Stwierdzono, iż w sytuacji zmiany opiekuna usamodzielnienia niezwłocznie dokonywano aktualizacji IPU. (Wykaz nr 1 poz. nr 4,) **/akta kontroli str. 155-156/**. W ocenie kontrolujących jest to dobra praktyka, biorąc pod uwagę zadania, jakie na opiekuna usamodzielnienia nakładają przepisy ustawy w.r.p.z. W opinii kontrolujących, w przypadku jego zmiany, zasadne jest zapoznanie nowego opiekuna z IPU i udokumentowanie tego faktu w formie podpisu na dokumencie. Działanie takie może mieć znaczący wpływ na skuteczność procesu usamodzielnienia.

Z informacji przekazanych przez Dyrektora, stanowiących **akta kontroli str. 79** wynika, że w okresie objętym kontrolą nie było przypadku odmowy zatwierdzenia IPU.

Badanie dokumentacji wybranych wychowanków wskazało, że w Centrum posługiwano się przynajmniej czterema wzorami IPU. Analiza programów wykazała, że tylko IPU wychowanka z Wykazu 2 pod nr 25 (w części *opinia opiekuna*) zawierało elementy wskazane w art. 145 ust. 1 ustawy w.r.p.z **/akta kontroli str. 90-94/**. Stwierdzono, iż w drukach IPU wychowanków ujętych w Wykazie 1 pod poz. 46, oraz w Wykazie 2 pod poz. 3 i 14 (obowiązujących w Jednostce) nie określono zakresu współdziałania osoby usamodzielnianej z opiekunem usamodzielnienia pomimo, iż w drukach znajdowała się ku temu przestrzeń **/akta kontroli str. 95-109/**. Również IPU wychowanków z Wykazu 1 pod poz. 1, 4, 5, 10, 17, 27, 30, 34, nie zawierały ww. elementów **/akta kontroli str. 110-146/**. Zapytany o przyczynę takiego stanu rzeczy, Dyrektor pisemnie wyjaśnił, „*odnośnie zakresu współdziałania osoby usamodzielnianej z opiekunem usamodzielnienia informuję, iż informacja ta zawarta jest w Indywidualnych Programach Usamodzielnienia. Przy wypełnianiu IPU koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej/specjaliści pracy z rodziną/indywidualni wychowawcy szczegółowo omawiają wspólnie z wychowankiem i opiekunem usamodzielnienia wszelkie ważne obszary, tj: zakres współpracy wychowanka z opiekunem usamodzielnienia, w tym wspieranie osoby usamodzielnianej w kontaktach z rodziną i ze środowiskiem, miejsce, w którym wychowanek będzie chciał się osiedlić, po opuszczeniu pieczy zastępczej, sposób uzyskania wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości i aspiracji osoby usamodzielnianej, rodzaj pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, rodzaj pomocy w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc w ustaleniu uprawnień do ubezpieczenia zdrowotnego, terminy ubiegania się o świadczenia finansowe na realizację IPU, w tym na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie. Strony spisując Program ustalają model współdziałania, oparty na komunikacji, zaufaniu i reagowaniu na aktualne potrzeby osoby usamodzielnianej. Zakres współdziałania jest omawiany, ustalone są formy pomocy opiekuna przy działaniach wychowanka. Zapisy ogóle w IPU, czyli informacja, iż wychowanek będzie w bieżącym*

kontakcie z opiekunem czy też informacja, że wychowanek będzie konsultował wszystkie istotne sprawy z opiekunem związane z realizacją IPU — nakładają na dwie strony obowiązek, ale przy jednoczesnym wyrażeniu przez nie woli współdziałania w omawianych obszarach” **/akta kontroli str.157-158/**. Kontrolujący nie przyjęli powyższego wyjaśnienia, gdyż w badanej dokumentacji nie znaleziono potwierdzenia powyższego. We wzorach, na podstawie których sporządzane są IPU, brakuje zakresu współdziałania osoby usamodzielnianej z opiekunem usamodzielnienia. Zakres to pewien wykaz obowiązków i aktywności, określający granice zasięgu działania, wskazanie zadań i odpowiedzialności, które obejmuje dana osoba. Zapis w IPU wychowanka z Wykazu 2 pod poz. 3 **/akta kontroli str. 101/** w części dotyczącej zakresu współdziałania osoby usamodzielnianej z opiekunem usamodzielnienia „*Informowanie opiekuna usamodzielnienia o wszystkich działaniach dotyczących miejsca zamieszkania, stanu zdrowia oraz szkoły*” lub zapis w IPU wychowanka z Wykazu 2 pod poz.14 **/akta kontroli str. 108/**, „*wychowanka zobowiązuje się do informowania opiekuna usamodzielnienia o wszystkich zmianach dotyczących sytuacji mieszkaniowej, zdrowotnej, szkolnej*”, jest na tyle ogólny, że nie wskazuje w jaki sposób opiekun udzieli wsparcia usamodzielniającemu się wychowankowi, ani jakie są jego zadania. Wyróżnia jedynie obowiązek nałożony na osobę usamodzielniającą się. Art. 145 ust. 1 ustawy wripsz jednoznacznie określa, że warunkiem przyznania pomocy na kontynuowanie nauki i na usamodzielnienie jest złożenie wniosku oraz posiadanie zatwierdzonego indywidualnego programu usamodzielnienia, określającego w szczególności: **zakres współdziałania osoby usamodzielnianej z opiekunem usamodzielnienia**. Ustawodawca nie przewiduje uzgadniania zasady współpracy usamodzielniającego się wychowanka z opiekunem usamodzielnienia w formie ustnej. Brak wszystkich elementów indywidualnego programu usamodzielnienia, w tym określenia zasad współdziałania z opiekunem usamodzielnienia może powodować, iż osoba usamodzielniana zostanie pozbawiona właściwego wsparcia ze strony opiekuna, przez co właściwa realizacja procesu usamodzielnienia może być zagrożona. Przyczyną powstania uchybienia był zatem niewystarczający nadzór Dyrektora nad sposobem dokumentowania i organizacją pracy. Kontrolujący nie stwierdzili skutków powyższego uchybienia. Za uchybienia te odpowiedzialność ponosi zarówno Dyrektor, jak i poprzedni Dyrektor.

Ponadto, jak wynika z przedłożonych informacji, w okresie objętym kontrolą 19 wychowanków przerwało proces usamodzielnienia **/akta kontroli str.79/**. W 14 przypadkach proces ten przerwano na wniosek osoby usamodzielnianej, w 5 przypadkach z urzędu. Dyrektor zapytany o przyczyny rezygnacji wychowanków z procesu usamodzielnienia oraz o działania jakie podejmuje PCPR w chwili powzięcia informacji o rezygnacji wychowanka poinformował że: „*Wychowankowie przerywają proces usamodzielnienia z różnych względów. Jedną grupę stanowią wychowankowie, którzy z nieznanych przyczyn przestają kontaktować się z tut. Centrum, wyjeżdżają, nie informują swoich bliskich, opiekuna usamodzielnienia czy tut. Centrum o miejscu przeprowadzki. Pracownik PCPR stara się w możliwy sposób skontaktować z wychowankiem, poprzez listy, telefon czy kontakt z opiekunem usamodzielnienia. W przypadku braku możliwości kontaktu (oraz posiadania ze szkoły informacji o skreśleniu z listy uczniów) prowadzone jest postępowanie administracyjne celem uchylenia pomocy na kontynuowanie nauki (5 przypadków w omawianym okresie). Pracownik tut. Centrum, mając kontakt z rodziną zastępczą, u której przebywał wychowanek czy z wychowawcami placówki - stara się nawiązać z nim kontakt, niemniej jednak te działania bywają zazwyczaj nieowocne. Drugim przypadkiem są osoby, które przerywają realizację IPU, przerywają naukę,*

składają wniosek o uchylenie przyznanej pomocy. Powody tej sytuacji bywają różne - podjęcie pracy zawodowej, która nie pozwala na kontynuowanie obranego kierunku edukacyjnego, konieczność opieki nad dziećmi, stan zdrowia, inne sytuacje losowe, które implikują konieczność zakończenia edukacji oraz przerwania realizacji IPU. Pracownicy w każdym przypadku namawiają wychowanka - jeśli tylko jest taka możliwość by nie kończył kontaktu z PCPR, starają się znaleźć wspólną drogę i wspólne wypracować dalszą ścieżkę pozwalającą wychowankowi na edukację i realizację IPU. Nie zawsze jest to możliwe. Osoby przerywające naukę mają możliwość powrotu do realizacji IPU, są świadomi, iż mogą ponownie zwrócić się z wnioskiem o przyznanie form pomocy, skorzystać ze wsparcia. W przypadku spotkań z rodziną zastępczą/opiekunem usamodzielnienia - poruszany jest temat wychowanka, pracownik zawsze przekazuje informację, iż wychowanek ma możliwość powrotu do realizacji Programu, kiedy jego sytuacja na to pozwoli”/ akta kontroli str. 159-160 /. Powyższe potwierdziła przedłożona dokumentacja. W poddanych analizie aktach przerwano proces usamodzielnienia na wniosek w przypadku 3 wychowanków z Wykazu 1 poz. 1 i 5 oraz z Wykazu 2 pod poz. 14. W badanej dokumentacji znajdowały się wnioski wychowanków uzasadniające podjętą decyzję, jak również notatka służbowa z rozmowy pracownika PCPR z wychowankiem /akta kontroli str. 240-241/.

Przepisy art. 145 ust. 5 ustawy wrispsz wskazują, iż Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie informuje powiat właściwy ze względu na planowane miejsce osiedlenia się osoby usamodzielnianej o zamiarze osiedlenia się tej osoby w miejscowości wskazanej w indywidualnym programie usamodzielnienia oraz przesyła mu kopię tego programu i informacje o opiece usamodzielnienia. Ustalono, że w dokumentacji poddanej analizie w przypadku wychowanków ujętych w Wykazie 1 pod poz. 30 oraz 34, PCPR niezwłocznie po powzięciu informacji o zamiarze osiedlenia się tych osób w miejscowości wskazanej w indywidualnym programie usamodzielnienia zawiadamiał pisemnie właściwy powiat o tym fakcie oraz przekazywał wymaganą przepisami dokumentację. Wnioskować zatem należy, iż PCPR w Olsztynie prawidłowo realizował zapis art. 145 ust. 5 ustawy wrispsz /akta kontroli str. 161-167/.

Po zakończeniu realizacji IPU, w myśl art. 145 ust 7, osoba usamodzielniana wraz z opiekunem i Dyrektorem PCPR winna dokonać oceny końcowej procesu usamodzielnienia. Zespół kontrolerów zapytał Dyrektora kiedy i w jaki sposób dokonuje się oceny końcowej procesu usamodzielnienia. Dyrektor pisemnie poinformowała że: „Po wypłaceniu wszelkich świadczeń wychowankowi, po jego deklaracji zakończenia realizacji IPU, wychowanek wraz z opiekunem usamodzielnienia spotyka się z pracownikiem, który pilotował jego proces usamodzielnienia. Zostają z wychowankiem i opiekunem omówione wszelkie zapisy i założenia Indywidualnego Programu Usamodzielnienia oraz następuje podsumowanie realizacji poszczególnych celów IPU (m.in. edukacja, zatrudnienie, ubezpieczenie zdrowotne, warunki mieszkaniowe). Omówiony zostaje temat wykorzystania wszelkiej pomocy oraz uzyskane efekty usamodzielnienia (np. zdobycie kwalifikacji zawodowych, podjęcie zatrudnienia, samodzielne mieszkanie). Następuje też ocena postawy i zaangażowania wychowanka w proces realizacji IPU. Ocena jest spisywana, wychowanek jest informowany, gdzie może zwrócić się o pomoc w przypadku pojawiających się trudności i konieczności wsparcia. Ocena końcowa zostaje zatwierdzona przez Dyrektora tut. Centrum, a proces samodzielniienia wychowanka zostaje formalnie zakończony”/akta kontroli str. 168/. Powyższe znalazło potwierdzenie w przedłożonej dokumentacji wychowanków. W poddanej

analizie dokumentacji ocenę końcową dokonano w stosunku do osób z Wykazu 1 pod poz. 1, 4, 5, 10, 34. Ocenę końcową zawierały podpis wychowanka, opiekuna usamodzielnienia oraz kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie **/akta kontroli str. 169-178/**.

c) Przyznawanie pomocy na kontynuowanie nauki

W badanym okresie pomoc na kontynuowanie nauki otrzymało 68 wychowanków. W dokumentach poddanych analizie pomoc na kontynuowanie nauki pobierali wychowankowie z Wykazu 1 poz. 1, 4, 5, 10, 17, 27, 46, oraz z Wykazu 2 poz. 3, 14, 25. W poddanych analizie przypadkach pomoc na kontynuowanie nauki przyznawana była na podstawie pisemnego wniosku, po zatwierdzeniu IPU – zgodnie z art. 145 ust. 1 ustawy w.r.p. W badanych przypadkach weryfikowany był okres przebywania w pieczy zastępczej, uprawniający wychowanka do przyznania tego świadczenia, o czym mowa w art. 141 ustawy w.r.p. Decyzje administracyjne, które poddano analizie, zawierały wszystkie wymagane elementy, o których mowa w art. 107 § 1 Kpa i zostały skutecznie doręczone. Przykład stanowią **akta kontroli str. 179-203**.

Wszystkie decyzje podpisane były przez osoby sprawujące funkcje Dyrektora lub Zastępcy Dyrektora. Zarówno poprzedni Dyrektor jak i aktualny Dyrektor oraz jego Zastępcy, posiadali stosowne upoważnienie Starosty Olsztyńskiego, które zostały przedłożone zespołowi kontrolujących do wglądu.

Decyzje wydawane były zgodnie z żądaniem strony, wysokość pomocy na kontynuowanie nauki odpowiadała kwocie, określonej w obowiązujących przepisach. Ustalono, iż w przypadkach tego wymagających, dokonywano zmian decyzji, zgodnie z zapisami Obwieszczenia MRPiPS z dnia 24 marca 2024 r.

Ustalono, iż w przypadku 6 osób usamodzielnianych, (u których zaistniała konieczność zmiany decyzji) z Wykazu 1 poz. 1, 4, 10, 17, oraz z Wykazu 2 poz. 14, 25, których dokumentację analizowano, w postępowaniu w sprawie zmiany decyzji przyznającej pomoc na kontynuowanie nauki w okresie objętym kontrolą, nie powiadamiano strony o wszczęciu postępowania z urzędu **/akta kontroli str. 204-215/**. Zapytany o podanie przyczyny tego uchybienia Dyrektor kontrolowanej jednostki wskazał: *„Zmiana decyzji została dokonana na podstawie nowelizacji przepisów, która zwiększyła wysokość pomocy na naukę dla wychowanków pieczy zastępczej. Zmiana ta była w pełni zgodna z interesem strony i służyła dostosowaniu treści decyzji do aktualnego stanu prawnego. Postępowanie nie zostało formalnie wszczęte z urzędu (brak odrębnego zawiadomienia o wszczęciu postępowania), ponieważ działanie organu polegało na niezwłocznym dostosowaniu treści decyzji do przepisów obowiązujących z mocy prawa, z pełnym poszanowaniem interesu strony. W związku z tym, że zmiana decyzji była w całości korzystna dla strony i nie naruszała jej praw, a także nie budziła wątpliwości co do zasadności, zaniechano formalnego zawiadomienia o wszczęciu postępowania. Ponadto charakter dokonanej zmiany decyzji nie wymagał przeprowadzenia postępowania dowodowego ani wyjaśnień (formalnie w sprawie nie zbierano nowych materiałów i dowodów). Zawiadomienie strony wraz z wyznaczonym terminem, w którym strona mogła zapoznać się z aktami sprawy doprowadziłoby do sytuacji, w której wypłata świadczenia w ustawowej kwocie nie byłaby możliwa w terminie wypłaty określonym w zmienianej decyzji. W 2024 roku nowa kwota pomocy obowiązywała od 01.06.2024 r. Działanie tuż. Centrum miało na celu terminową (do dnia 10 danego miesiąca) i skuteczną wypłatę świadczenia. Nie bez znaczenia w tej sprawie są koszty skutecznego zawiadomienia strony o wszczęciu postępowania (za zwrotnym potwierdzeniem odbioru). Zasady*

ekonomiki postępowania (art. 12 § 1 KPA) przemawiają za możliwym uproszczeniem procedury w przypadku oczywistej zmiany na korzyść strony " /akta kontroli str. 216-217/. Istotnie, zasada wyrażona w art. 12 § 1 KPA stanowi, że sprawy, które nie wymagają zbierania dowodów powinny być załatwione niezwłocznie, co nie oznacza, że z pominięciem procedowania zgodnie z przepisami KPA i zasadą czynnego udziału strony w postępowaniu. Zgodnie z art. 61 § 1 oraz § 4 Kpa, postępowanie administracyjne wszczyna się na żądanie strony lub z urzędu. Jeśli wszczyna się postępowanie z urzędu, to organ administracji publicznej ma **obowiązek** zawiadomić strony tego postępowania. Dzięki temu strona ma możliwość zapoznania się z aktami i pozwala na zgłoszenie uwag i wniosków, co ma wpływ na ostateczną decyzję organu. Ponadto zawiadomienie o wszczęciu postępowania pozwala na stwierdzenie czy decyzja została wydana w terminie określonym w art. 35 Kpa. Pozbawienie strony możliwości wzięcia czynnego udziału w postępowaniu, może skutkować poważnymi konsekwencjami procesowymi. Również z przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (art. 151 ust. 2) wynika, że w przypadku zmiany przepisów regulujących prawo do pomocy dla osoby usamodzielnianej lub jej wysokość oraz w przypadku zmiany sytuacji osobistej, dochodowej lub majątkowej osoby usamodzielnianej, organ właściwy do wydania decyzji może bez zgody osoby usamodzielnianej **zmienić lub uchylić decyzję**. Powyższe nie oznacza jednak, że zmiana ta powinna się odbyć bez wiedzy i udziału strony. W badanych przypadkach kontrolujący nie stwierdzili negatywnych skutków dla usamodzielnianych wychowanków. Stwierdzenie ważności wydanych decyzji pozostaje poza sferą oceny przedmiotowej kontroli.

W okresie podlegającym kontroli nie wydano decyzji odmownej w przedmiocie przyznania pomocy na kontynuowanie nauki.

W okresie podlegającym kontroli 8 wychowanków miało zawieszoną pomoc na kontynuowanie nauki. Spośród analizowanych przypadków byli to wychowankowie z Wykazu 1 poz. nr 1 i 17.

Zgodnie z zapisem art. 148 ustawy wrispz pomoc na kontynuowanie nauki można zawiesić w przypadku, gdy: w trakcie kształcenia w zakładzie kształcenia nauczycieli lub w uczelni osoba usamodzielniana przebywa na urlopie od zajęć, co miało miejsce w sytuacji wychowanka z Wykazu 1 poz. 17. Drugim przypadkiem jest sytuacja, w której osoba usamodzielniana nie realizuje indywidualnego programu usamodzielnienia, co miało miejsce w sytuacji wychowanka z Wykazu 1 poz. 1, któremu zawieszono pomoc na kontynuowanie nauki na wniosek, w związku z zaistniałą zamierzoną przerwą w kontynuowaniu nauki /akta kontroli str. 218-239/.

W trzech spośród analizowanych przypadków (poz. nr 1, 5 z Wykazu 1 i poz. 14 z Wykazu 2), decyzje o przyznaniu pomocy na kontynuowanie nauki zostały uchylone, gdyż jedna osoba poinformowała o zakończeniu nauki w szkole, druga przerwała naukę z powodu trudności pogodzenia nauki z pracą, trzecia osoba zrezygnowała z nauki z przyczyn zdrowotnych /akta kontroli str. 240-253/.

Ustalono, iż w analizowanych przypadkach, pomoc na kontynuowanie nauki przyznawana była na czas trwania nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25-go roku życia. Usamodzielniający się wychowankowie, którym PCPR wypłacał pomoc na kontynuowanie nauki, realizowali ją w:

- szkole - 9 osób Wykaz 1 poz.: 1, 4, 5, 10, 27, 46 oraz z Wykazu 2 poz.: 3, 14, 25
- uczelni - 1 osoba z Wykazu 1 poz. 17

Wychowankowie fakt uczenia się potwierdzali aktualnymi zaświadczeniami o kontynuowaniu nauki, które dostarczali do Centrum nie rzadziej niż raz na semestr lub w przypadku zaświadczeń

terminowych co miesiąc. Informacja zobowiązująca wychowanków do przedkładania zaświadczenia znajdowała się w IPU jak również we wniosku o przyznanie pomocy na kontynuowanie nauki. Weryfikacja następowała więc na bieżąco, gdy wychowanek dostarczał zaświadczenie. Poza tym pracownicy PCPR byli w stałym kontakcie ze szkołą poprzez email, telefony, pisma.

Przedstawione do wglądu elektroniczne wyciągi z przelewów bankowych potwierdziły, że w okresie objętym kontrolą ww. świadczenia wypłacano zgodnie z wydanymi decyzjami, i przelano na wskazane rachunki bankowe w terminach określonych w decyzjach.

d) Przyznawanie pomocy na usamodzielnienie

W okresie objętym kontrolą pomoc na usamodzielnienie przyznano łącznie 44 wychowankom, w tym 8, których dokumentację poddano analizie (poz. nr 1,4,5,10,30,34, z Wykazu1 oraz poz. nr 14 i 25 z Wykazu 2).

Stwierdzono, że pomoc na usamodzielnienie każdorazowo przyznawana była po zatwierdzeniu IPU – w myśl art. 145 ust. 1 ustawy wrispz - na podstawie pisemnego wniosku.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami weryfikowano też czy długość okresu przebywania wychowanka w pieczy zastępczej uprawniała do przyznania pomocy na usamodzielnienie – o czym mowa w art. 141 ustawy wrispz.

Decyzje administracyjne, które poddano analizie zawierały wszystkie wymagane elementy, o których mowa w art. 107 § 1 Kpa, podpisane były przez osoby upoważnione. Wydane zostały zgodnie z żądaniem strony, wysokość pomocy na usamodzielnienie była zgodna z obowiązującymi przepisami **/akta kontroli str. 254-267/**.

Art. 149 ust 3. ustawy wrisp wskazuje, iż w przypadku gdy osoba usamodzielniana otrzymuje pomoc na kontynuowanie nauki, pomoc na usamodzielnienie jest wypłacana po zakończeniu pobierania pomocy na kontynuowanie nauki. W uzasadnionych przypadkach pomoc na usamodzielnienie może zostać wypłacona w trakcie wypłacania pomocy na kontynuowanie nauki. Wychowanek z Wykazu 2 poz. 25 otrzymał pomoc na usamodzielnienie w okresie pobierania pomocy na kontynuowanie nauki. W dokumentacji znajdowała się notatka służbowa zawierająca uzasadnienie przyznania pomocy sporządzona przez pracownika prowadzącego sprawę (wykonanie remontu mieszkania) **/akta kontroli str. 262 /**. W ocenie kontrolujących cel udzielenia wsparcia był zasadny i zgodny z obowiązującymi przepisami.

Decyzje wysyłane były za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. W przypadku decyzji wysyłanych pocztą potwierdzenia ich odebrania (zwrotki) znajdowały się w dokumentacji.

W okresie podlegającym kontroli nie wydano decyzji odmownej na w tym zakresie.

Przedstawione do wglądu listy wypłaconych wychowankom świadczeń w okresie podlegającym kontroli, potwierdziły, że przyznana pomoc na usamodzielnienie została wypłacona zgodnie z wnioskami i wydanymi decyzjami oraz przelana na wskazane rachunki bankowe.

e) Przyznawanie pomocy na zagospodarowanie

W badanym okresie Centrum udzieliło pomocy na zagospodarowanie łącznie 46 wychowankom, w tym 8 otrzymało pomoc na terenie innego powiatu **/akta kontroli str. 81-89/**. W poddanej analizie dokumentacji świadczenie to otrzymało 6 wychowanków(z Wykazu 1 poz. 10, 27, 30, 34,

oraz z Wykazu 2 poz. 3 i 25). W przypadku wychowanków z Wykazu 1 poz. 30 oraz 34 świadczenie wypłacił inny powiat.

W każdym analizowanym przypadku świadczenie przyznawane było na podstawie pisemnego wniosku, po zatwierdzeniu IPU, zgodnie z art. 145 ust. 1 ustawy wrispz. W każdym przypadku weryfikowano okres przebywania w pieczy zastępczej, uprawniający wychowanka do pobierania tego świadczenia, o czym mowa w art. 141 ustawy wrispz.

Decyzje administracyjne, które poddano analizie zawierały wszystkie wymagane elementy, o których mowa w art. 107 § 1 Kpa, podpisane były przez osoby uprawnione. Wydawane były zgodnie z żądaniem strony, wysokość pomocy na zagospodarowanie była zgodna z obowiązującymi przepisami. Decyzje zostały skutecznie doręczone wychowankom **/akta kontroli str. 268-273/**.

Zgodnie z art. 150 ust. 1 ustawy wrispz pomoc wypłacana była jednorazowo nie później niż do ukończenia 26 roku życia przez osobę usamodzielnianą.

Przedstawione do wglądu listy wypłaconych wychowankom świadczeń w okresie podlegającym kontroli, potwierdziły że przyznana pomoc na usamodzielnienie została wypłacana zgodnie z wnioskami i wydanymi decyzjami oraz przelana na wskazane rachunki bankowe.

W okresie podlegającym kontroli nie wydano decyzji odmownej w tym zakresie.

f) Udzielanie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych

W badanym okresie Centrum udzieliło 16 wychowankom pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych w formie zamieszkania w mieszkaniu treningowym. W poddanej analizie dokumentacji pomoc taką otrzymali wychowankowie z Wykazu 1 poz. 4 oraz z Wykazu 2 poz.3 **/akta kontroli str. 81-89/**. W analizowanej dokumentacji znajdował się wniosek wychowanka o umieszczenie w mieszkaniu treningowym (w ramach procesu usamodzielniania), którego przykład stanowi **akta kontroli str. 274-275**

Z pisemnej informacji Dyrektora, stanowiącej **akta kontroli str. 276-278**, wynika, że „Centrum umożliwia formę pomocy mieszkaniowej w mieszkaniach usamodzielnień/treningowych. W okresie objętym kontrolą 16 wychowanków skorzystało z tej formy pomocy. Wychowankowie mają również możliwość dofinansowania do kosztów stancji, w omawianym okresie żaden nie złożył wniosku o powyższe. Możliwe jest to, że wychowanek składając wniosek o dofinansowanie winien przedstawić dokumenty potwierdzające wynajem (umowa). Temat pomocy mieszkaniowej jest poruszany z wychowankiem przed oraz w trakcie spisywania IPU. Wychowanek jest informowany o możliwości złożenia wniosku z zasobów własnych gminy (mieszkania komunalne/socjalne). Tut. Centrum, w przypadku chęci złożenia przez wychowanka takiego podania, wystawia wychowankowi zaświadczenie o pobycie w pieczy zastępczej, które niektóre gminy honorują zwiększoną ilością punktacji.

g) Udzielanie pomocy w uzyskaniu zatrudnienia

Z Wykazu 1 i 2 wynika, że w okresie podlegającym kontroli Centrum nie udzielało wychowankom pomocy w uzyskaniu zatrudnienia **/akta kontroli str. 81-89/**. Ustalono, iż w analizowanej dokumentacji wychowanków brak było wniosków do Jednostki o udzielenie im tej formy pomocy.

Z pisemnej informacji Dyrektora, stanowiącej **akta kontroli str. 276-278**, wynika, że, *„Odnosnie wsparcia na rynku pracy, wychowankowie pieczy zastępczej mają możliwość korzystania z szerokiego wachlarza działań oferowanych przez PCPR w Olsztynie w ramach projektu „Piecza zastępcza w Powiecie Olsztyńskim. PROFESJA z MISJĄ” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach programu Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021 — 2027. Wśród działań tego projektu jest wiele zadań pomocnych wychowankowi w rozwoju zawodowym. Poprzez opracowanie Indywidualnych Ścieżek Rozwoju/Reintegracji (możliwych dzięki diagnozie psychologa i doradcy zawodowego), odbycie dostosowanych do potrzeb i możliwości szkoleń/kursów zawodowych, które zostaną wpisane w IPR, czy udział w dostosowanym do potrzeb usamodzielnianego wychowanka szkoleniu — treningu organizacji umiejętności życiowych, tzw.: Pakiecie na start czy stażu — wychowanek będzie miał możliwość nabycia umiejętności pozwalających mu rozwinąć się na rynku pracy i stać się osobą bardziej atrakcyjną dla pracodawcy. Dzięki udziałowi w projekcie wychowankowie mogą w bardziej świadomy sposób wybierać i kształtować swoją dalszą ścieżkę edukacyjno — zawodową. Na dzień dzisiejszy wychowankowie są informowani o możliwościach na rynku pracy, pracownicy tut. Centrum, w przypadku zgłoszenia takiej chęci przez wychowanka, pomagają wypełniać dokumenty aplikacyjne czy pisać CV”.*

h) Zapewnianie pomocy prawnej

Z danych ujętych w Wykazach 1 i 2 **/akta kontroli str. 81-89/** wynika, że w okresie podlegającym kontroli jedna osoba, (opiekun prawny wychowanki ubezwłasnowolnionej z Wykazu 1 poz. 40), korzystał z pomocy prawnika Centrum. W dokumentacji poddanej analizie nie było wniosków o udzielenie pomocy w tym zakresie. Niemniej Dyrektor poinformował, że wychowankowie są informowani o możliwości korzystania z bezpłatnej pomocy prawnej na terenie gmin i powiatu.

i) Zapewnienie pomocy psychologicznej

Na podstawie informacji ujętych w Wykazie 1 i Wykazie 2 **/akta kontroli str. 81-89/** ustalono, że w okresie podlegającym kontroli Centrum udzieliło pomocy psychologicznej 4 wychowankom. Z wylosowanej próby pomoc taką udzielono wychowankowi pod poz. 10 z Wykazu 1. W dokumentacji znajdowała się notatka psychologa podsumowująca udzieloną pomoc, wraz z terminami, w których odbyły się konsultacje **/akta kontroli str. 279/**. W dokumentacji nie było natomiast wniosku o udzielenie pomocy, dlatego kontrolujący zapytali Dyrektora, w jaki sposób Centrum udziela pomocy psychologicznej. Dyrektor pisemnie wyjaśnił, że *„Wychowankowie mają możliwość skorzystania z pomocy bieżącej, będąc w siedzibie Centrum, mają możliwość wsparcia i rozmowy. W tut. Centrum, w pieczy rodzinnej i instytucjonalnej, każdy wychowanek ma sporządzoną diagnozę psychofizyczną, więc kontakt z psychologiem ma każde z dzieci trafiających do pieczy. Do każdego Domu dla Dzieci „dedykowani” są psycholodzy, którzy spotykają się z wychowankami sporządzając karty badań i obserwacji dziecka czy prowadząc z nimi zajęcia specjalistyczne. Każdy więc z wychowanków ma możliwość nawiązania relacji, a po opuszczeniu pieczy — zna kadrę psychologów i ma wiedzę, gdzie i do kogo może zwrócić się o pomoc. W pieczy rodzinnej, w przypadku konieczności udzielenia wsparcia — psycholog przydzielony do danej rodziny zastępczej, będąc w niej, wspiera poniekąd cały system rodzinny. Wychowanek opuszczający rodzinną pieczę również zna więc psychologa i ma możliwość zwrócenia się o pomoc”* **/akta kontroli str. 276-278/**. Kontrolujący przyjęli powyższe wyjaśnienia.

j) Inne formy wsparcia

Ustalono, że PCPR w Olsztynie realizuje projekt „Piecza zastępcza w Powiecie Olsztyńskim. PROFESJA z MISJĄ” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach programu Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021 — 2027. Wśród działań tego projektu jest m.in.: opracowanie Indywidualnych Ścieżek Rozwoju/Reintegracji (możliwych dzięki diagnozie psychologa i doradcy zawodowego), odbycie dostosowanych do potrzeb i możliwości szkoleń/kursów zawodowych, które zostaną wpisane w Indywidualny Program Rozwoju, czy udział w dostosowanym do potrzeb usamodzielnianego wychowanka szkoleniu — treningu organizacji umiejętności życiowych, tzw.: Pakiecie na start. Wychowankowie mają także możliwość skorzystania ze wsparcia w formie staży, jak też zamieszkania w mieszkaniu projektowym. Mają możliwość korzystania ze wsparcia psychologicznego.

UWAGI I WNIOSKI

Na podstawie przeprowadzonych czynności kontrolnych wnioskować można, że PCPR w badanym okresie realizowało ustawowe zadania w zakresie udzielania pomocy i wsparcia osobom usamodzielnianym oraz wypłacało im należne świadczenia pieniężne w wysokości zgodnej z obowiązującymi przepisami.

Należy również wskazać, iż na niektórych dokumentach figurujących w dokumentacji PCPR brakowało daty ich wpływu. Brak daty wpływu na dokumencie urzędowym może prowadzić np. do trudności w ustaleniu terminu załatwienia sprawy, czy terminu wniesienia odwołania. Data wpływu jest jednym z podstawowych elementów identyfikujących dokument w systemie kancelaryjnym. Zgodnie z instrukcją kancelaryjną, data wpływu powinna być umieszczana na dokumencie w sposób czytelny i jednoznaczny, zwykle w postaci pieczęci wpływu, co szerzej omówiono z Dyrektorem podczas kontroli.

ZALECENIA POKONTROLNE

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami, działając w oparciu o art. 197 d ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wnoszę o podjęcie przez Dyrektora stosownych działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następujących zaleceń:

- 1. W indywidualnym programie usamodzielnienia dookreślać zakres współdziałania osoby usamodzielnianej z opiekunem usamodzielnienia, zgodnie z zapisami art. 145 ust. 1 pkt 1 ustawy wri spz.**
- 2. W przypadku wszczynania postępowań z urzędu, zawiadamiać o tym fakcie wszystkie strony postępowania, zgodnie z art. 61 § 4 Kpa.**
- 3. Wdrożyć instruktaż przekazany podczas kontroli oraz pouczenia zawarte w niniejszym wystąpieniu w bieżącą pracę Jednostki.**

POUCZENIE

Stosownie do art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej kontrolowanej Jednostce przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego i/lub zawartych w nim zaleceń pokontrolnych w terminie 7 dni od dnia otrzymania

wystąpienia pokontrolnego wraz zaleceniami. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Kierownik kontrolowanej Jednostki może w każdym czasie wycofać złożone do wystąpienia pokontrolnego zastrzeżenia. Wycofane zastrzeżenia pozostawia się bez rozpatrzenia.

Z uwagi na fakt, iż za stwierdzone uchybienia odpowiedzialność ponosi również poprzedni Dyrektor, zgodnie z § 15 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. 2015 poz. 1477), kopię wystąpienia przekazuje się również poprzedniemu Dyrektorowi, celem umożliwienia odniesienia się w terminie 7 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego do stwierdzonych uchybień.

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Piotr Duda

ZASTĘPCA DYREKTORA

Wydziału Polityki Społecznej

Zespół kontrolujących:

Iwona Gnidzińska - główny specjalista

Wioletta Sinkiewicz - główny specjalista

Do wiadomości:

Pan Arkadiusz Paturej – pełniący funkcję Dyrektora PCPR w Olsztynie do dnia 18 lutego 2024 r.